

КОНСТИТУЦИОНЕН СЪД

Вх. № 114

Дата 22.11.1991 г.

До

Конституционния съд
на Република България

МОЛБА

от ВЕЛКО ВЪЛКАНОВ и МАРИАНА ХРИСТОВАА - народни представители
в Седмото ВНС и 36-то Народно събрание

Уважаеми господа съдии,

Получихме препис от определението на Конституционния съд от 12 ноември 1991 г., с което се дават указания на групата от 93-ма народни представители от Седмото Велико народно събрание и на групата от 53-та народни представители от 36-то Народно събрание да отстранят недостатъците в направените от тях искания до Конституционния съд.

Упълномощени сме от своите колеги да вземем отношение към поставените в определението Ви въпроси.

Можем да се съгласим, че исканията ни не са достатъчно прецизно формулирани (поради бързината, с която обстоятелствата налагаха да се действува). Наистина при едно внимателно прочитане смисълът на исканията не може да остане скрит. Но някои уточнявания като че ли се оказват все пак необходими.

1. Споделяме разбирането, че не е необходимо да се дава тълкуване на отделни разпоредби на Конституцията (чл.4,5,11, ал.4 и 44, ал.2), ако преди това не са установени съществени различия при тяхното практическо прилагане. Друг е въпросът, че когато отговаряте на поставените от нас въпроси, Вие ще трябва да

вземете отношение и към някои от конституционните разпоредби. В този случай тълкувателната Ви дейност е неизбежна - тя е необходимо свързана с решаването на съответните въпроси.

2. Първият въпрос, който се съдържа в направените от нас искания, е въпросът за законността на извършената от ЦИК регистрация на Движението за права и свободи (ДПС), в резултат на която то участва в изборите на 13 октомври 1991 г. и оттук въпросът за законността на избора на народните представители, избрани с листата на ДПС.

По наше мнение регистрацията на ДПС от ЦИК е извършена в нарушение на Закона за избиране на народни представители, общински съветници и кметове (ЗИНПОСК), както и на самата Конституция. Съгласно чл.41 от ЗИНПОСК кандидати за народни представители, общински съветници и кметове могат да се издигат само от такива организации и движения, които са регистрирани като партии и имат в резултат на това юридическата природа на партии. АLINEЯ 4 на същия член 41 изрично постановява, че "Организации и движения, които не са регистрирани като партии, не могат да участвуват в предизборни коалиции и да издигат свои кандидати за народни представители, за общински съветници и кметове". ДПС не е регистрирано като политическа партия. То е регистрирано като сдружение с идеална цел. (Вж публикуваното в ДВ обявление за регистрацията на ДПС). В самия устав на ДПС е записано, че то е "обществено-политическа организация", т.е. точно такава организация, каквато е напр. Отечественият съюз.

За да участва в изборите за ВНС, ДПС се е регистрирало по §6 от преходните разпоредби на закона за политическите партии (ЗПП) (на което и основанието е било допуснато да участва

в изборите за ВНС). Но извършената тогава регистрация по §6 не е превърнала все пак ДПС в политическа партия по смисъла на чл.1 от ЗПП. То продължава да е единствено и само **движение**, т.е. сдружение с идеална цел по смисъла на ЗЛС. За да се превърне юридически в партия, ДПС трябва изрично да се регистрира като партия, т.е. като организация, която ще осъществява цялата онази дейност, характерна за политическите партии (а не единствено определена дейност, напр. еднократно участие в избори). Не е трудно да отговорим на въпроса защо ДПС се бои да се регистрира като политическа партия. Защото неговият верски и етнически характер е толкова очевиден, че ако се регистрира и официално като партия, веднага би разкрило противоконституционната си природа. Щом обаче ДПС не е партия по смисъла на ЗПП, участието му в изборите на 13 октомври т.г. трябва да се смята за изключено.

Вярно е, че §6 от преходните разпоредби на ЗПП допускаше в изборите да участвуват организации и движения, които **не са партии**, ако с оглед на участието си в съответните избори те се регистрират по ред, предвиден за партиите. Тъй като ДПС, за да участвува в изборите за ВНС, се било регистрирало по реда, предвиден за партиите, ЦИК реши, че то следва да се допусне до участие и в изборите за Народно събрание на 13 октомври 1991 г.

Но всяка регистрация по §6 може да има еднократно действие, т.е. само за **точно определени избори**. По-същественото обаче е, че разпоредбата на §6 при възникналата **нова правна обстановка** е вече **неприложима**. Приет е нов избирателен закон (ЗИНПОСК), който предявява нови, други изисквания за участие в предстоящи избори. Не е достатъчно една организация (движение) да е регистрирана "по реда, предвиден за партиите", за да

участва в предстоящи избори. Необходимо е вече тази организация (движение) да притежава собствената природа на политическа партия, т.е. да е партия по смисъла на чл.1 от ЗПП (юридически да е партия). Като по-късно приет закон, ЗИНПОСК дерогира разпоредбите на ЗПП в съответната му част. Именно ЗИНПОСК е специалният закон от гледна точка на избирателната материя, той следователно ще трябва да намери и приложение в случая.

Трябва освен това да се има предвид и разпоредбата на чл.12, ал.2 от конституцията, съгласно която сдруженията на гражданите (какви то и да са те, включително и синдикатите) не могат да си поставят политически цели, респ. да осъществяват дейност, присъща само на политическите партии. Тъй като юридически не е политическа партия (а само сдружение с идеална цел, регистрирано по ЗЛС), ДПС не може вече да участва в никакви избори, доколкото изборите са във висша степен политическа дейност.

Поставят се следователно следните въпроси:

1. Съставлява ли движението за права и свободи политическа партия по смисъла на чл.1 от ЗПП?

2. Ако ДПС не е политическа партия по смисъла на чл.1 от ЗПП, законосъобразна ли е регистрацията му, извършена в ЦИК, в резултат на която то бе допуснато до участие в изборите на 13.10.1991 г.?

3. Може ли разпоредбата на §6 от преходните разпоредби на ЗПП да се смята за валидно действувала към момента, в който ЗИНПОСК и Конституцията са влезли в сила?

Не трябва ли в частност §6 да се обяви за противоконституционен текст и да се изключи приложението му?

4. Ако регистрацията на ДПС се признае за незаконна и противоконституционна, могат ли да се смятат за законно избрани

за народни представители, лицата, чиято кандидатура е била издигната от ДПС? Не води ли незаконността на регистрацията до незаконност на избора на всички, които се основават на тази регистрация?

Всички тези въпроси ни отвеждат в приложното поле на чл.149 от Конституцията и чл.12 от Закона за Конституционния съд. Ние искаме, с други думи, да се отговори на следните два въпроса:

1. Дали изборът на народни представители от ДПС е законен (чл.149, ал.1, т.7 от Конституцията и чл.12, т.8 от Закона за Конституционния съд) и 2. Дали §6 от преходните разпоредби на ЗПП не е загубил действието си с влизането в сила на ЗИНПОСК и на новата Конституция и не е ли следователно прилагането му противоконституционно (чл.149, ал.1, т.2 от Конституцията?).

Както се разбира от направеното по-горе изложение, ние оспорваме законността на избора на народни представители от ДПС и молим конституционния съд да се произнесе по това оспорване.

Ние по-нататък смятаме, че §6 от преходните разпоредби на ЗПП е загубил своето действие, че всяко негово прилагане би било противоконституционно и молим Конституционния съд да установи и обяви това.

3. Вторият основен въпрос, който се поставя в исканията на групите народни представители, се отнася до конституционно-правния характер на Движението за прав и свободи. По наше мнение ДПС е противоконституционна организация. Тя е създадена на верска и етническа основа, а създаването на организации (партии) на верска и етническа основа е недопустимо. Съгласно чл.11, ал.5 от Конституцията "Не могат да се образуват политически партии на етническа, расова и верска основа..."

В това отношение молим да се вземат под внимание следните наши доводи.

1. 1. Макар и да не е партия в юридическия смисъл на думата (доколкото не е регистрирано именно като партия), ДПС е по своята социална (фактическа) природа политическа партия от най-чиста проба. То си поставя всички ония цели и осъществява всички ония дейности, които са характерни (свойствени) именно за политическите партии.

2. ДПС е политическа партия, създадена изключително на етническа и верска основа. Тя има своите поделения единствено в районите, в които преобладава турскоезичното и мюсюлманското население. Близо 99 на сто от членската му маса се състои от лица с турско етническо самосъзнание или принадлежащи към ислямското изповедание. Намиращите се тук и там (и по-специално в ръководните органи на ДПС) лица с друго (българско) национално самосъзнание имат смисъла единствено да прикрият верския и етнически характер на ДПС.

Етническият и верският характер на ДПС се проявява не само в състава, но и в дейността му. Цялата дейност на ДПС е насочена към обособяване на съответното население в затворена, отделена от българската нация общност. Развиват се (насърчават се) различни видове автономии, които в последна сметка трябва да доведат до административна (политическа) автономия. Дейността на ДПС се оказва следователно насочена срещу единството на българската нация, териториалната цялост на нашата държава и нейния суверенитет. По този начин ДПС попада под действието и на забраната на чл.44, ал.2 от Конституцията: "Забраняват се организации, чиято дейност е насочена срещу суверенитета, териториалната цялост на страната и единството на нацията..."

Противозаконният и антиконституционен характер на ДПС намира израз в множество конкретни прояви. Открито се манифестира приобщеността към турската държава; води се активна антибългарска кампания; за българите в съответните райони се създава непоносим социален режим, чийто смисъл е да ги застави да напуснат тези райони (това се отнася особено за учителите, за общинските служители и др.); в държавни учреждения и предприятия се говори предимно на турски език, на турски език се води в редица случаи и общественно-политическата дейност (включително и изборната кампания) и т.н.

Антиконституционният характер на ДПС намери в определена степен и официално признание. Както е известно, А. Доган поиска да регистрира ДПС като Партия "Права и свободи". Софийският градски съд отказа исканата регистрация, основавайки се именно на етническият и верския характер на тази организация. Върховният съд потвърди решението на СГС.

За да се разбере същинската природа на ДПС, трябва да се имат предвид не само външно регистрираните прояви, но и скритите за чуждия поглед действия. В съответните служби на нашата държава по всяка вероятност се съдържат достатъчно данни за действителните цели и намерения на ДПС, намерили израз в различни нелегално осъществявани действия на членовете му.

С оглед на изложеното ние **оспорваме конституционността на Движението за права и свободи и искаме Конституционният съд да се произнесе по основателността на това наше оспорване** (чл.149, ал.1, т.5 от Конституцията и чл.12, т.5 от ЗКС).

4. С оглед на всичко изложено молим Конституционния съд да постанови решение, с което:

1. Да обявите за незаконен избора на народните представители, избрани с листата на Движението за права и свободи - организация, която е: а) незаконно регистрирана за участието в изборите, произведени на 13 октомври 1991 г. и б) противоконституционна.

2. Да установите и обявите противоконституционността на §6 от Закона за политическите партии.

3. Да установите и обявите противоконституционността на Движението за права и свободи.

5. Доказателствата прилагаме към настоящата молба, съгласно представения опис.

Освен това молим:

1. Да изискате от Върховния съд адм.д. № 911/1991 г. по описа на ВС, образувано по жалбата ни срещу решението на ЦИК за регистрацията на ДПС (по делото са развити подробни доводи в подкрепа на нашите становища и са приложени съответните доказателства).

2. Да изискате от Софийския градски съд адм.д. № 18081 от 1991 г., образувано по искането на А. Доган да бъде регистрираната партия "Права и свободи" (в делото се съдържат доводи и доказателства, свързани с отказа на СГС да регистрира тази партия).

3. Да изискате от Министерството на вътрешните работи секретните материали, отнасящи се до подмолната дейност на ДПС.

28 ноември 1991 г.

С уважение:

